

Aan het algemeen bestuur

bezoekadres Dokter Van Deenweg 186
postadres Postbus 60
8000 AB Zwolle
telefoon 088 - 233 12 00
internet wdodelta.nl
bank Nederlandse Waterschapsbank Den Haag
IBAN NL66NWAB0636756882
BIC NWABNL2G
KvK 6420 8338

datum 23 november 2023 ons kenmerk Z/23/056010-242598
portefeuillehouder N. Koks
onderwerp Grondverwerving KRW programma WOM (Water op Maat)

Geacht bestuur,

Met deze brief informeren wij u over het besluit dat wij genomen hebben betreffende het inzetten van het instrument gedoogplicht ten behoeve van de verkrijging van gronden voor het realiseren van KRW-maatregelen.

Aanleiding

In de deltabijeenkomst van afgelopen 14 november, hebben wij u reeds geïnformeerd met betrekking tot de realisatie en behalen van de KRW doelen en de stagnerende realisatie van onze KRW-maatregelen. Circa 30% van de maatregelen uit het 3e stroomgebiedbeheerplan (SGBP-3) voor de Kaderrichtlijn Water (KRW) kunnen we, naar verwachting, niet tijdig realiseren. Dit is niet uniek maar speelt breed in het RBO gebied. Uit het RBO overleg blijkt dat ook andere waterschappen bezig zijn instrumentarium in te zetten voor het verkrijgen van gronden.

Probleemstelling

Een belangrijke oorzaak is stagnerende grondverwerving. De huidige werkwijze is dat voor realisatie van KRW-maatregelen geen onteigening wordt ingezet en dat slechts in uitzonderingssituaties gedoogplicht wordt opgelegd. Daaraan lag de inschatting ten grondslag dat realisatie op basis van vrijwillige grondverwerving mogelijk zou zijn. Nu blijkt dat, als gevolg van maatschappelijke ontwikkelingen, in een aantal projectgebieden medewerking van grondeigenaren onvoldoende is.

DB-besluit

Op 21 november hebben wij besloten om het instrument gedoogplicht in te gaan zetten in KRW-projecten waar de grondverwerving moeizaam verloopt. Bij de inzet van het instrument gedoogplicht doorlopen wij we een zorgvuldig proces. Hierbij zijn zowel actieve communicatie vooraf, het minnelijke traject en de schadeloosstelling van groot belang.

Actieve communicatie

Ten aanzien van de communicatie over het inzetten van het instrument gedoogplicht is besloten om de terreinbeherende organisaties, belangenorganisaties en grondeigenaren in de betreffende projectgebieden actief te informeren door middel van een brief. Communicatie zal daarnaast plaatsvinden in de betreffende gebieden als onderdeel van het gebiedsproces. Ook wordt een nieuwsbericht met toelichting op onze website gepubliceerd en actief onder de aandacht gebracht.

Minnelijk traject

De inzet van het waterschap blijft om met een rechthebbende op minnelijke basis tot overeenstemming te komen op een perceel. Bij minnelijke (ongedwongen) grondverwerving gaan het waterschap en de eigenaar in onderhandeling over de aankoop of afwaardering van de grond, veelal op basis van een taxatie door deskundigen. Dit traject start met een mondelinge fase, waarin een of meerdere gesprekken worden gevoerd. Hierna volgt een schriftelijk bod. Conform de werkwijze in HWBP-projecten wordt hierbij een zorgvuldige herinneringsprocedure gevolgd. Na de eerste schriftelijke aanbieding volgt na tien dagen een herinnering. Bij het uitblijven van een reactie op de herinnering wordt na tien dagen de schriftelijke aanbieding opnieuw gedaan en volgt na tien dagen weer een herinnering.

Als blijkt dat geen overeenstemming kan worden verkregen, mag het waterschap een gedoogplichtbeschikking opleggen. Hiervan kan pas sprake zijn wanneer er een redelijke maar vruchteloos gebleken poging is gedaan om tot minnelijke overeenstemming te komen. In dit minnelijke traject moet ten minste één serieus schriftelijk bod gedaan zijn. Door te werken met de hiervoor genoemde herinneringsprocedure wordt aan deze eis voldaan.

Schadeloosstelling

Bij inzet van het opleggen van gedoogplicht in een projectgebied wordt al vanaf de start van de onderhandelingen over grondverwerving volledige schadeloosstelling aangeboden. Dus ook in het voorafgaande vrijwillige (minnelijke) traject van grondverwerving. De hoogte van de schadeloosstelling volgt normaliter uit een taxatie door een onafhankelijke partij en ligt over het algemeen hoger dan de marktwaarde van de grond zelf. De verwachting is dat dit de bereidheid van eigenaren om mee te werken vergroot en daarmee de noodzaak tot het daadwerkelijk opleggen van gedoogplichten verlaagt. Tevens voorkomen wij hiermee dat grondeigenaren die meewerken een lagere vergoeding krijgen dan partijen die niet meewerken.

Daarom wordt in al lopende projecten, waar voor de resterende benodigde gronden het instrument gedoogplicht wordt ingezet, met terugwerkende kracht ook een volledige schadeloosstelling geboden aan de grondeigenaren van reeds verworven gronden. Deze grond moet dan wel op een locatie liggen waar maatregelen worden gerealiseerd.

Financiële consequenties

Bij inzet van het instrument zullen de kosten voor grond en het te doorlopen proces toenemen. Dit als gevolg van hogere vergoedingen en een meer uitgebreid proces om tot deze vergoedingen te komen. De kosten zullen te zijner tijd per project in beeld worden gebracht en zijn onder meer afhankelijk van het aantal grondeigenaren. Zo nodig vragen we extra krediet aan en herijken we de resterende projecten.

Effect

Met de inzet van deze maatregel streven we naar voldoende grondpositie voor realisatie van de maatregelen voor de Kaderrichtlijn Water (KRW, Waterbeheerprogramma 2022-2027, doelenboom D2.1). Naar verwachting zal het inzetten van het opleggen van gedoogplicht niet voor alle maatregelen leiden tot tijdige (uiterlijk 2027) realisatie, maar ontstaat er wel zicht op zekere uitvoering in de jaren daarna. Dit geeft tevens een sterkere positie in de verantwoording over het SGBP-3, waardoor de kans kleiner wordt dat Europa Nederland daarvoor in gebreke zal stellen.

Het dagelijks bestuur van het
Waterschap Drents Overijsselse Delta

de secretaris

de dijkgraaf

E.M. van Grol

D.S. Schoonman